

**Grupul Roman pentru Apararea Drepturilor Omului
GRADO**

Consiliul de conducere

Mihai Ioan Popescu - Presedinte
Rodica Niță – Vicepresedinte
Lucian Caciamac – Vicepresedinte
Mihai Ștefanescu – Vicepresedinte

Str. Cupolei 5, bl 2B, sc. 2, ap 55,
sector 6, Bucuresti
Telefon: 021 430 02 16
Fax: 021 430 02 16
e-mail: office@grado.org.ro
site: <http://www.grado.org.ro>

RAPORT DE ACTIVITATE

2012

I. INTRODUCERE

Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului este o asociație nonprofit neguvernamentală și apolitică înființată în anul 1994.

Misiunea GRADO este apărarea, prin toate mijloacele legale, a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și promovarea cunoașterii și respectării acestora.

Obiectivele GRADO pentru perioada 2010 – 2015 sunt următoarele:

1. Să contribuie la realizarea unui sistem de justiție penală conform cu standardele europene
2. Să promoveze educația pentru drepturile omului, democrație și spirit civic
3. Să contribuie la apărarea persoanelor ale căror drepturi au fost încălcate
4. Să contribuie la dezvoltarea societății civile

Structura programelor desfășurate de asociația GRADO pentru perioada 2010 – 2015 este următoarea:

1. RESURSE JURIDICE PENTRU DREPTURILE OMULUI

1.1 Programul de asistență juridică

1.2 Reforma penală

2. MONITORIZAREA DREPTURILOR OMULUI

2.1 Programe pentru monitorizarea respectării drepturilor omului și a drepturilor cetățenești

2.2 Programe pentru protecția drepturilor femeii

2.3 Programe pentru protecția grupurilor vulnerabile

3. EDUCATIA SI PROMOVAREA DREPTURILOR OMULUI

3.1 Programe de educatie pentru democratie în școli și licee

3.2 Programe pentru educație comunitară

3.3 Programe de educație pentru adulți

Pentru perioada 2010 - 2015 asociația are următoarele priorități:

- monitorizarea respectării drepturilor omului, respectiv monitorizarea respectării modului de aplicare a Legii 275 și organizarea unei campanii pentru aplicarea prevederilor legii;
- monitorizarea respectării drepturilor femeilor victime ale violenței domestice;
- programe de educație comunitară;

PROGRAME DESFĂȘURATE ÎN ANUL 2012

1. RESURSE JURIDICE PENTRU DREPTURILE OMULUI

1.1 Programul de asistență juridică

În anul 2012 GRADO a oferit consiliere juridică gratuită persoanelor private de libertate și femeilor victime ale violenței domestice care s-au adresat asociației. Consilierii juridici ai GRDO au răspuns tuturor solicitărilor și întrebărilor venite din partea petenților. Marea majoritate a problemelor în care persoanele au ales să se adreseze asociației solicitând ajutorul au ținut de relația cu instituțiile statului.

Un caz aflat în atenția GRADO de mai mulți ani este cel al persoanei private de libertate Moisia Ionel. Acesta a solicitat asistență juridică asociației GRADO în mai multe dosare aflate pe rolul instanțelor de judecată din țară. Persoana privată de libertate a reclamat numeroase abuzuri și încălcări ale drepturilor omului prevăzute de legislația în vigoare, fapte ce s-au petrecut în timpul executării pedepsei în cadrul Penitenciarului Codlea. În urma solicitării primite de la persoana privată de libertate, reprezentanții GRADO au efectuat mai multe vizite la Penitenciarul Codlea. Scopul vizitei a fost clarificarea anumitor aspecte relatate prin corespondență de Moisia Ionel, dar și, studierea dosarului său de penitenciar în baza acordului scris al deținutului. Persoana privată de libertate Moisia Ionel a formulat pe parcursul executării pedepsei mai multe plângeri către judecătoul delegat pentru executarea pedepselor private de libertate și către diferite instituții ale statului – organe de urmărire penală sau instanțe judecătorești, acuzând încălcarea unor drepturi de către personalul penitenciarului.

În urma consilierii juridice, a analizei dosarului și a documentelor referitoare la caz, GRADO a elaborat un raport asupra cazului persoanei private de libertate Moisia Ionel.

1.2 Reforma penală

Proiectul

„Monitorizarea respectării drepturilor Omului în Executarea sentințelor Penale”

GRADO în parteneriat cu Fundația Reforma Justiției Penale, Prison Fellowship Romania, Asociația Magistratilor din România și Asociația TRANSCENA au continuat și în 2012 activitățile începute în anul 2008 și care vizează modul de aplicare a prevederilor Legii 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Scop

Promovarea respectării drepturilor omului în executarea sentințelor penale.

Obiective

- Promovarea elaborării de către Administrația Națională a Penitenciarelor și Ministerul Justiției a unui instrument de evaluare a eforturilor serioase pentru reintegrare socială;
- Promovarea în rândul parlamentarilor necesitatea de a implementa toate prevederile Legii 275/2006
- Informarea publicului larg cu privire la politicile penale;
- Monitorizarea instituțiilor publice cu rol în executarea sentințelor penale.

În anul 2012 au fost făcute vizite la unitățile penitenciare Arad, Iași, Jilava și Timișoara. Obiectivul principal al vizitelor a fost analiza modului în care se poate schimba regimul de executare a pedepselor. S-a discutat în total cu 35 de membri ai Comisiilor de individualizare și cu 106 persoane private de libertate. Au fost studiate în total 100 de dosare de penitenciar cu acordul persoanelor respective. Raportul elaborat și publicat include și datele din cele 4 vizite desfășurate în anul 2012. Raportul se poate descărca de pe site-ul GRADO.

În parteneriat cu Administrația Națională a Penitenciarelor s-a constituit un grup de experți cu scopul de a elabora criteriile de evaluare a eforturilor de reintegrare socială și de comportament a persoanelor private de libertate (cum este prevăzut în lege). La lucrările grupului au participat în calitate de experți profesor asociat dr. Sorina Poledna - Universitatea Babeș-Bolyai Cluj –Napoca, conf. universitar dr. Marina Mihăila - Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” Iași, lector dr. Ioan Durnescu - Universitatea București. Dezvolarea acestor criterii s-a bazat pe utilizarea indicatorilor deja existenți în sistemul penitenciar. Administrația Națională a Penitenciarelor a folosit ca pilot într-un număr de închisori un sistem de sancțiuni și recompense pe baza punctelor. Acest sistem a fost folosit de grupul de experți ca punct de plecare în elaborarea criteriilor. Propunerile elaborate în cadrul proiectului pot fi găsite pe site-ul GRADO la categoria Resurse.

Proiectul s-a încheiat cu un seminar de o zi în care au prezentate rezultatele proiectului.

2. MONITORIZAREA DREPTURILOR OMULUI

2.1 Programe pentru monitorizarea respectării drepturilor omului și a drepturilor cetățenești

În cursul anului 2012, asociația GRADO împreună cu Asociația TRANSCENA, Fundația Reforma Justiției Penale și Prison Fellowship Romania a monitorizat 4 penitenciare din România în cadrul proiectului „Promovarea Respectării Drepturilor Omului în Executarea Sentințelor Penale”.

În cadrul vizitelor efectuate în penitenciarele Jilava, Timișoara, Arad și Iași, reprezentanții proiectului au discutat cu deținuții și au studiat dosarele de penitenciar ale acestora. Informațiile culese ca urmare a vizitelor de monitorizare sunt prezentate în raportul realizat în cadrul proiectului.

Raportul elaborat la solicitarea persoanei private de libertate Mosii Ionel a evidențiat o serie de situații în care drepturile persoanelor private de libertate nu au fost respectate. Raportul este public pe site-ul GRADO la categoria Resurse.

Un exemplu de situație de încălcarea a prevederilor legii este solicitarea persoanei private de libertate de a fi prezentată la un control la o instituție de medicină-legală și refuzul personalului unităților penitenciare de a da curs cererii. Le Penitenciarul Codlea Judecătorul Delegat a precizat că personalul penitenciar nu este în măsură să aprecieze asupra oportunității prezentării la instituțiile medico-legale. O situație similară am întâlnit la Penitenciarul Giurgiu unde cadrele au refuzat să primească cererea de examen medico-legal.

În urma vizitelor efectuate în unitățile penitenciare și din analiza datelor publice referitoare la numărul persoanelor aflate în custodia sistemului penitenciar se poate observa o creștere continuă a populației penitenciare. În unele unități penitenciare sunt cazate mai multe persoane decât are capacitatea legală unitatea respectivă. La vizita efectuată în Penitenciarul Miercurea Ciuc s-a constatat că penitenciarul este supraaglomerat numărul persoanelor cazate fiind aproape dublu de capacitatea unității. În aceste condiții siguranța deținerii este pusă în pericol și nu ne putem aștepta ca activitățile ce au ca scop resocializarea să se desfășoare eficient. Supraaglomerarea și condițiile inumane de cazare sunt motive suficiente pentru ca România să fie condamnată frecvent pentru încălcări ale drepturilor omului la Curtea Europeană de Drepturile Omului. Din păcate nu avem cunoștință de o strategie elaborată și aprobată de autoritățile în domeniu care să răspundă acestei probleme.

2.3 Programe pentru protecția grupurilor vulnerabile

Proiectul «**Participarea Grupurilor Vulnerabile în Economia Socială**» a fost finalizat în anul 2012. Obiectivul general al acestui proiect a fost creșterea, la nivelul comunităților locale (inclusiv al grupurilor vulnerabile din aceste comunități) din întreaga țară, a capacității de a realiza o dezvoltare locală durabilă și inclusivă.

Proiectul și-a propus dezvoltarea capacității, competențelor, cunostintelor, stimei de sine și a suportului social pentru 20.000 membri ai grupurilor vulnerabile, astfel încât să crească șansele acestor persoane de a participa în economia socială și de a se integra și mentine pe piața muncii. De asemenea, proiectul a avut în vedere consolidarea capacității, susținerea și promovarea a 50 de structuri ale

economiei sociale dezvoltate de grupuri vulnerabile, ca instrument flexibil și durabil pentru dezvoltarea economică și crearea de bunăstare și de locuri de muncă la nivel local.

Grupuri vulnerabile vizate în cadrul proiectului: persoane de etnie romă, femei victime ale violenței domestice, tineri, persoane aflate în detenție sau care au fost în detenție, persoane dependente de droguri.

GRADO a fost contribuit în mod direct la înființarea 15 structuri de economie socială, formarea a 17 manageri ai structurilor de economie socială și la consilierea a 20.000 de persoane.

Liderul de proiect a fost Agenția Națională pentru Romi fiind implicați și Administrația Națională a Penitenciarelor, Agenția Națională Antidrog, MMFPS, Direcția Generală pentru Protecția Copilului, Fundația Reforma Justiției Penale, Asociația Târgoviște spre Europa, Fundația pentru Dezvoltarea Socială a Romilor – Ramses, Asociația Transcena și GRADO.

Reintegrarea persoanelor private de libertate

Atelier de lucru

În luna octombrie GRADO a organizat un atelier de lucru cu durata de 2 zile la care au participat 27 de reprezentanți ai organizațiilor non profit din Europa de Est, Asia și Statele Unite.

Obiectivul workshop-ului a fost acela de a crea un spațiu pentru schimbul de idei privitoare la politicile și strategiile implementate pentru reintegrarea persoanelor condamnate la pedepse privative de libertate și la modul în care ONG-urile pot contribui prin activitatea lor de advocacy la îmbunătățirea acestora.

Rezultatele atelierului de lucru au fost: schimbul de idei, informații despre campanii de succes în domeniul reintegrării, inițierea unei rețele de organizații active în domeniul reintegrării persoanelor private de libertate și creșterea nivelului de conștiințe în campanii de succes.

3. EDUCATIA SI PROMOVAREA DREPTURILOR OMULUI

3.3 Programe de educatie pentru adulti

Proiectul **StradaFM** a fost inițiat în aprilie 2012 și a demarat în luna septembrie 2012. StradaFM este un post de radio online prin care să transmitem emisiuni despre activitatea ONG-urilor și muzică. În anul 2012 postul a difuzat muzică nonstop din luna septembrie când a început emisia.

Site-ul StradaFM – www.radiogrado.ro sau www.stradafm.ro a fost inițiat pentru a fi un suport al postului de radio. Pe site sunt postate Știri, Articole, Editoriale Resurse și Diverse. Programul de emisie al programului muzical este afișat.

Toată activitatea a fost desfășurată în regim de activitate voluntară.

III. PARTENERIATE

Asociația GRADO a încheiat parteneriate cu următoarele instituții/organizații:

Administrația Națională a Penitenciarelor

Asociația Magistraților din România

Asociația TRANSCENA

Fundația Reforma Justiției Penale

Prison Fellowship Romania

Ministerul Justiției

Agenția Națională pentru Romi

IV. Finanțatori

Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane

Open Society Institute